חול הדק לא חיישינן. למיטמריק ומינו נכבש לעולם: חול הגס. מפנים גדולות שבו מרסקין העוף כשנופל עליהם: אבק דרכים. גס הוא נכבש ועשה קשה: תיבנא. מיתמרי"ס בלע"ז תבן של מתים ושעורים: בזגא. מגילה: חיטי וכל דמינייהו. כגון סיפון שהוא קשה מיישנין מס נפל עליהם: כל מיני קטניות. לף מיישנין משום דמיטמרקי מהדדי ומינם נכבשים יחד: רוביא. תלתן: חימצי. פיקל"ס מחליקין הן ומינן נכבשים: חיפצי. לילרו"ם ומינן עגולין ולף מיטמרקי: כל דמישתריק. מחליק זה מזה ומינן נכבשים יחד והעופל עליהם נשמט והולך ומין כמין מבטן: דבוק. גלוד"ק בלע"ז וטמין לותו בדף קטן והעוף שוכן עליו ומידבק בו ופורש עם הדף ועופל לאדן: בחד גפא. שלא נדבק שלא בו גפף אחת ופורש כשניה: חיכי ניקום. כמה יהא יכול להקיש ולישא את עצמו הלכך כשעופל נאבט בנפילה: ג) גמורה: אעיקבי דגפא. כמקלת הוא נופל את עצמו בעקבי הגפיים והוא רגש הכף מקום שמותכין הכף מן האוור: בתרי גפי אסור. שלא יפ כן עמד והלך. כתוב בהלכות גדולות כל היכא דעבי בדיקה כגון נפולה ושבורה ודרוסה דמיתכשרי בבדיקה ס"מ בדורות קמאי דהוו בקיאי למיבדק אבל אנן לא בקיאינן ולא סמכינן אנפשין ולי נראה לתיץ לו לדיין שלא מה שעיניו רואות ומומר לסמוך עליו לכתחיל (דברים יז)א) ואל השופט אשר יהיה בימים ההם אל תבוש יאמר יפה ולהכניע לפניו כל הנבחים וכל הנקיקין בדבר כי היכי דניימטיין שיבא מכשורא: כ"ג גלעות גדולים שים בהן מום יש לה להכשיר י"ל מכאן וכו שלהן הוי י"ב: ס"ג או אחת עשרה מבאן ואחת מבאן[ג]: ומחציין כלפי שדרה. ובעינן שיהו נשברות חותן י"ב גלעות מחציין כלפי שדרה לפי שהם חיותה ולא מחליה ונלד המזה: בר זבאי. לף ידענא מנו: נעקרו ברוב צד אחד. כיון שנעקרו שם מהם להייהו רוב לד אחד טרפה אבל נשמבדו לף מיטרפה אלא כי"ב להייהו רוב שני לדדין: וחוליא עמה. ואפילו המוט קייש: אמרי ליה. בעו מיניה נעקרה גלע מכאן וגלע כנגדה ד] ומוליא קיימת מהו: גיסטרא קאמריתו. בתמיה בהמה שנפסקה בחמלעיתה אחת שוולים הא נבלה נמי היא כדאמר בפ"ק (לעיל דף כא.): והא רב נמי גיסטרא קאמר. לכיון דנעקר גלע ומוליא עמה הרי גלע שכנגדו נשמעת ה] ונפלה וקרי לה רב טרפה: וחצי חוליא. והגלע שכנגדה ממוצרת יפה בחלי מוליא קיימת: מכלל דרב כהנא ורב אסי. גלע מכאן וגלע מכאן וכל המוליא קיימת בעו מיניה לחי גלע ונקע מוליא הא שמעינן ליה לאמר לאפילו בחדא מיטרפא ואינהו בעו תרתי גלע בגלע מוליא קבעו מיניה: ואמר להו. פירוש עלה גיסטרא קאמרינהו לאפילו בחדא נבלה נמי היא בתמיה: ו) ואמר עולא וכו'. פלוגתא דזוגו בעינן למיטרפא וכל שכן דבחדא לף מקיל נבלה: ולרבי יוחנן. לאמר לף נעקרו לף מיטרפא עד לאיכא רוב שני לדדין וכי מיעקרו שם מיממן ושם משמאל ואפילו אלו לגד הלאחר ואלו לגד הלאיה אי אפשר לגלע הוי כמלעיתא זה בנגד זה ואפילו הכי בעינן רובא למיטרפא וכל שכן דבחדא לף מיקריא נבלה דבשלמא מעיקרא הוה ס"ד לרב גלע ונקע מוליא קאמר ואינהו בעו מיניה גלע ונקע מוליא מכאן וכן מכאן ומלעיתה של מוליא קיימת אבל השתא לאחוקמת לרב גלע ומני מוליא קאמר ואינהו על כרחך גלע בגלע מוליא קבעו ליה וקאמר להו עלה גיסטרא קאמרינהו קשיא לן הא לרבי יוחנן ומשני התם רב כהנא ורב חסי: בובנא ואסיתא. כלומר גלע ונקע מוליא ורבי יוחנן גלע בגלע מוליא: אי הכי. לרב כהנא ורב חסי גלע ונקע מוליא אמרי היינו לרב ו] הא שמעינן ליה דבחדא נמי טריף ומאי מיבעי להו מתרתי: ז)אסיתא. מור שבמוליא שבגלע תמוך בו היינו נמי מוליא: וליבעו מיניה ז] ברב בחדא. להא מדא מכאי לף קאמר להו ותרתי קבעו מיניה: סברי אם כן מירתח קא רתח. ממהדורי לרב מנינן למפשט מאי דינא דמדא לאי מהדר לן כשרה כל שכן מדא ואי מהדר לן טרפה בגלע ריתחא פשטינן מינה דבחדא קבירא ליה כשרה דאי קבירא ליה בחדא נמי טרפה כי בעינן בתרתי מהדר לן בריתחא למימר השתא בחדא טרפה תרתי מיבעיא לכו לגבל אי בעינן מיניה חדא לפילו קבירא ליה בתרתי כשרה לף מהדר לן בריתחא למימר השתא בתרתי כשרה לגלע ומוליא עמה ומוקימנא לי תיקח לאתמין דבתרתי טרפה: והא. בעו מיניה בתרתי וקבירא ליה דבחדא נמי טרפה כדאמר רב לגיעל נעקרה מוליא קיימת: מכלל דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא קא אמרי כלומר דטרפה וזו היא שנשברה הצלע וחולייתה קיימת והא עולא בר זכאי א)כ) נשתברו ברוב שני צדדין כלומר דאינה טרפה עד שישתברו ברוב שני צדדין: הכא זה כנגד זה כלומר צלע מכאן וצלע מכאן זה כנגד זה דגיסטרא היא. והא כיון דאמר ר' יוחנן ברוב שני צדדין אי אפשר דלא קיימא חדא זה כנגד זה אלו הצלעות (השבורות) [העקורות]ו). בוכנא בלא אסיתא כלומר שבורות שלא נעקרה חוליא כולה הכא נעקרה וחוליא עמה. ותיבעי להו דרב כלומר השתא דאמרת דרב כהנא ורב אסי אמרי צלע מכן וצלע מיכן עם חוליא. ותיבעי להו דרב צלע וחוליא אם טרפה אם לאו: סברי ליבעו מיניה. חדא בעיא דמפשט לן תרתי בעי. דאי בעינן מיניה חדא צלע וחוליא עמה ואמר לן טרפה סברי אם כן מירתח רתח כלומר אפילו אמר להו טרפה לא צריכי למיבעי חדא דאם כן דחדא [נמי] טרפה כי בעינן מיניה אלו טרפות מירתח רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא: שנחבסה לשון נשברה:

ז) ל"ל אפי' לף נעקרו רק שם טרפה נשמבדו אין טרפה. ב) גרסה ל"ל בן זכאי אמר נעקרו ברוב לד אחד כלומר דאינה טרפה עד שינעקרו ברוב מלד אחד.

מסורת הש"ס

גמ' ג) גי' מהר"ס ש"ף לא חיישינן **ב**) [גי' הערוך נע' תפך ג' וכל מיני קטניות לא חיישינן לבר מחימצי וחפצי וכן כתב בערוך תוף ד'] **ג**) [זפחים ל:] **ד**) [נעיל מב:] **רש"י ס**) [ל"ל ואסמר] **ו**) דבור זה שייך קודם ד"ה ת"ש **תוס' ז**) [עי' רש"י ישמעות סג. ד"ה תימלי] **ח**) גי' תוס' בגמ' עולא בר ר' זכאי אומר. רש"ל

הגהות

גמ' סברי נבעי מיני'. כל"ל: (יעב"ן)

רש"י ד"ה ומחציין. לפי ששם חיותם. כל"ל: (יעב"ן)

ד"ה והא רב נמי. נשמטת ונופלת בו'. כל"ל: (רש"ם)

ד"ה ולרבי יוחנן. ומשני הכא רב כהנא ורב אסי בובנא ואסיתא בלומר בו'. כל"ל והד"ח: (רש"ם)

ד"ה אסיתא. היינו בחצי חוליא. עי' מהרש"ם. ויותר נראה להגיה כמלי מוליא בק"ף. ור"ל לגירסת מציב כמו מלי מוליא ולכאי פריך שפיר הייט דרב: (רש"ם)

ד"ה סברי. כי בעינן מיני' בתרתי מהדר ברתחא. כל"ל: (יעב"ן)

תוס' ד"ה קטניות. וכן גי' הקונטי'. כל"ל: (רש"ם)

תורה אור

רש"י א) וָבָאתָ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְדָרַשְׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט: (דברים יז, ט)

רבינו גרשום

בר מחמיצי וחיפצי כלומר גריסים ועדשים דחיישינן דלא משריץ: דבוקה אמימר אסר. כלומר ענף שאוחזין אותו בדבק חוששין משום ריסוק אברים: בחד גפא כולי עלמא לא פליגי דשרי. כלומר דסמיך אגפא אחריתי ולא משריץ נפשיה: כי פליגי בתרין גפי. כלומר דביק בתרין גפי: אלו הן רוב צלעותיו שש מכאן ושש מכאן כלומר עשרין (ושלש) [ושתים] צלעות הן שיש בהן מוח ושתים עשרה הרוב. ומחציין כלפי שדרה כלומר היכא דאמרינן דאי נשתברו רוב צלעותיה טרפה מחציין כלפי שדרה: נעקרו ברוב צד אחד כלומר ג) אפילו שבע שנשתברו אין טרפה עד שישתברו ברוב שני צדדין. והא רב גיסטרא נמי קאמר כלומר נעקרה צלע וחוליתה עמה דהיא כגיסטרא: מכלל דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא קא אמרי כלומר דטרפה וזו היא שנשברה הצלע וחולייתה קיימת והא עולא בר זכאי א) כ) נשתברו ברוב שני צדדין כלומר דאינה טרפה עד שישתברו ברוב שני צדדין: הכא זה כנגד זה כלומר צלע מכאן וצלע מכאן זה כנגד זה דגיסטרא היא. והא כיון דאמר ר' יוחנן ברוב שני צדדין אי אפשר דלא קיימא חדא זה כנגד זה אלו הצלעות (השבורות) [העקורות] ו). בוכנא בלא אסיתא כלומר שבורות שלא נעקרה חוליא כולה הכא נעקרה וחוליא עמה. ותיבעי להו דרב כלומר השתא דאמרת דרב כהנא ורב אסי אמרי צלע מכן וצלע מיכן עם חוליא. ותיבעי להו דרב צלע וחוליא אם טרפה אם לאו: סברי ליבעו מיניה. חדא בעיא דמפשט לן תרתי בעי. דאי בעינן מיניה חדא צלע וחוליא עמה ואמר לן טרפה סברי אם כן מירתח רתח כלומר אפילו אמר להו טרפה לא צריכי למיבעי חדא דאם כן דחדא [נמי] טרפה כי בעינן מיניה אלו טרפות מירתח רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא: שנחבסה לשון נשברה:

מסכת זבים

פרק ב' המשך משנה ג'

הָרוֹאֶה דָּם, וְהַמְקַשֶּׁה, מֵעֵת לְעֵת. וְהַמַּפֶּכֶת אֶת עַבְדּוֹ יוֹם יוֹמַיִם, מֵעֵת לְעֵת. כֶּלֶב שֶׁאָכַל בְּשַׂר הַמֵּת, שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת הָרֵי הוּא כִּבְרֵיָתוֹ:

עין משפט נר מצוה

קנד א מיי' פ"ט מהלכות שחיטה הל"ו סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן נה סעיף ח: **קנה** ב ג מיי' פ"י מהל' שחיטה הל"ל סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' נד סעי' ל: **קנו** ד מיי' שם הל"ב טוש"ע שם סעי' ב: **קנז** ה מיי' שם טוש"ע שם סעי' ל: **קנח** ו ז מיי' שם טוש"ע שם סעי' ג:

פניני רש"י

אבק דרכים. בעיטו לשון אחר... בעפר נגוב: (שבת קד:)

שיטה מקובצת

ג) שלא נדבק אלא כנף אחת ופורח בשניה: **ד)** הלכך כשנופל נחבט בנפילה גרידא הס"ד: **ה)** ד"ג או י"א מכאן ואחת מכאן ורוב צלעות קטנות הסמוכות לצד האליה לא חשיב הס"ד: **ו)** נעקרה צלע מכאן וצלע כנגדה מכאן וחוליא קיימת מהו: **ז)** הרי צלע שכנגדו נשמטת ונבלה וקרי: **ח)** היינו דרב ושמעי' ליה דבחדא: **ט)** וליבעו מיניה כדרב בחדא דהא אכתי לא קמא להו ותרתי קבעו מיניה: **י)** וכן גרסת הקונט': **כ)** דדילמא לא חשיבא הא דרב גיסטרא אבל: **ל)** כלומר מדרב הוה להו למפשט: